9.1.13 JL

Helsingin poliisilaitos
Väkivaltarikosyksikkö
PL 11
00241 HKI

ESITUTKINTAPÖYTÄKIRJA

Nro 8010/R/130918/09
Pvm 27.11.2009

Rikoksesta epäilty Sukunimi etunimet henkilötunnus, ulkomaalaisen kansalaisuus	Rikos tai tapahtuma rikosnimike/tapahtuma tapahtumapaikka ja -aika	Lisämerkintä nuori henkilö, pidätettynä, vangittuna, haastettu
NYKOPP, Aino Kerttu Annikki **051150-**	**Murhan yritys** **25.10.2007**	Nykopp on vangittu 22.3.2009 Helsingin käräjäoikeuden päätöksellä rikosilmoituksessa 8010/R/120728/09 mainittuun murhan yritykseen. Syytteen nostamisen määräaika on 30.12.2009.

SISÄLTÄÄ SALASSA PIDETTÄVÄÄ AINEISTOA

Asianomistajan nimi

VIHMA Seija-Riitta

☐ Jatkuu

☐ Sovitteluun
☐ Kirjalliseen menettelyyn:
Suostumuksen ja vastauksen määräpäivä: Tuomion antopäivä ja -aika: Pääkäsittelypäivä ja -aika:

Lisätietoja

Voimassa olevat pakkokeinot, alkamispäivämäärä
☐ takavarikko ☐ hukkaamiskielto ☐ vakuustakavarikko
☐ matkustuskielto ☐ ☒ pöytäkirjassa on liitteitä 31 kpl

Virallisen syyttäjän nimi (merkitään mikäli syyttäjä on erikseen määrätty)
Valtionsyyttäjä Leena Metsäpelto
Kihlakunnansyyttäjä Jouni Peräinen

Viite	Viitataan esitutkintapöytäkirjaan nro	Rikoksesta epäilty
	8010/R/120728/09	Nykopp, Aino Kerttu Annikki ☐ Jatkuu

MURHAN YRITYS
8010/R/130918/09

Sisällysluettelo

TUTKINTAILMOITUS	**3-5**
JOHDANTO	**6-23**
ASIANOMISTAJA:	
Vihma Seija	**24-29**
RIKOKSESTA EPÄILTY:	
Nykopp Aino	**30-34**
TODISTAJAT:	
Hinttala Marja Leena, vanhustenkesk joht	**35-37**
Lehtonen Maritta, kotiavustaja	**38-41**
Luukkanen Markku, geriat.erik.lääk	**42-43**
Patama Terttu, lähiomainen	**44-48**
MERKINNÄT JA ALLEKIRJOITUS	**49**
LIITTEET	

HELSINGIN POLIISILAITOS TUTKINTAILMOITUS Sivu 1 (3)

RVÄ 27.11.2009 8010/R/130918/09

Ilmoitustiedot:

Tutkinnanjohtaja:	A. KARALAHTI	0718775409
Tutkija:	C. GRANROTH	0718775460
Tutkija:	H. LEHIKOINEN	0718774430
Tutkija:	M. JUOTE	0718775324
Ilmoitusaika:	24.04.2009	
Vastaanottaja:	C. GRANROTH	
Ilmoitustapa:	TUTKITTAESSA	

Asianimike:

1 MURHAN YRITYS
MUULLA YKSITYISELLÄ PAIKALLA Lkm: 1
TO 25.10.2007
HELSINKI

Tapahtuma-aika:	TO 25.10.2007	
Tapahtumaosoite:	ISONNEVANTIE 28	
Paikkakunta:	091/HELSINKI 2490/ETELÄ-HAAGA	

Asianomistaja:

Nimi:	VIHMA, SEIJA-RIITTA	290532
Ammatti:	FIL MAIST ELÄKKEELLÄ	
Osoite:		
Asia:	1	

Rikoksesta epäilty :

Nimi:	NYKOPP, AINO KERTTU ANNIKKI	05115C
Ammatti:	PERUSHOITAJA	
Osoite:	091/HELSINKI	
Asia:	1	

Todistaja:

	HINTTALA, MARJA LEENA 09/31064287, TYÖ	150450
	LEHTONEN, MARITTA SYLVIA NKI	240947
	LUUKKANEN, MARKKU JUHANI	281252
	IU	
	PATAMA, TERTTU MARJATTA	110744

Selostus:

Aino Nykoppin epäillään yrittäneen murhata lääkeaineella myrkyttämällä Seija

Vihman toimiessaan hänen kotiavustajanaan.

Tutkittaessa rikosilmoituksessa 8010/R/120728/09 mainittua 14.3.2009 tapahtunutta murhan yritystä, jossa epäillään terveydenhuollon ammattihenkilön, perushoitaja Aino Nykoppin myrkyttäneen lääkeaineilla hoitamansa 80-vuotiaan vanhuksen, eläkkeellä olleen englanninkielen lehtorin Salme Seamanin ilmeni, että Nykopp on yksityisen työsuhteensa lisäksi tehnyt työtä perushoitajana Vanhustyön Keskusliitolle.

Aino Nykopp tuomittiin varkaudesta keväällä 2009, anastettuaan Seija Vihman koruja 1.8.¿1.11.2008 välisenä aikana. Esitutkinnassa oli selvitetty, että Nykopp oli toiminut Vihman kotihoitajana, ennen kuin Vihma muutti nykyiseen asuinpaikkansa Riistavuoren vanhustenkeskukseen. Nykoppilta takavarikoiduista koruista Vihman omaisuutta olivat, mm. smaragdisormus ja Vihman vihkisormus. Tutkintailmoitus: varkaus, 6070/R/187330/08 on liitteenä nro 2.

Riistavuoren vanhustenkeskuksen johtaja Marja Hinttala otti yhteyttä Helsingin väkivaltarikosyksikköön huhtikuussa 2009, kun hän oli julkisuuden kautta tullut tietoiseksi vanhuksiin kohdistuneista myrkytyksistä, joita tutkittiin väkivaltarikosyksikössä ja joista epäiltynä oli helsinkiläinen perushoitaja. Hinttala oletti, että heidän asiakkaansa Seija Vihman myrkytystapauksiin vuonna 2007 mahdollisesti liittyvä Aino Nykopp olisi sama henkilö, kuin poliisin tutkinnassa oleva rikoksesta epäilty nainen.

ESITUTKINNAN TULOKSIA ON SELVITETTY ERILLISESSÄ JOHDANNOSSA

ESITUTKINNAN JOHTOPÄÄTÖKSET:

Asiassa suoritetuista kuulusteluista ja hankituista asiakirjoista sekä lausunnoista ilmenee, että Seija Vihman elimistöstä on 26.10.2007 löytynyt merkittäviä lääkeainepitoisuuksia bentsodiatsepiinia ja opiaatteja sisältäviä lääkkeitä.

Nämä lääkeaineet ovat aiheuttaneet lääkeainemyrkytyksen ja näin elimistön toimintaa yleisesti heikentäneenä aiheuttaneet Seija Vihman syvän tajuttomuuden, hengitysvajeen ja yleistilan romahtamisen. Myrkytyksen vaikeusaste on ollut Poison Severity Score -asteikolla vakava: potilas syvästi tajuton.

Professori Erkki Vuoren mukaan yhden tai useamman bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineen normaalin iän mukaisen hoito-annoksen selvästi ylittävän kerta-annoksen antaminen bentsodiatsepiineihin tottumattomalle huonokuntoiselle vanhukselle aiheuttaa uhrin keskushermoston lamaantumisen kautta kunnon äkillisen romahtamisen, tajunnan tason laskun sekä huonontaa potilaan hengitysfunktiota, aiheuttaa verenpaineen alenemista ja ruumiinlämmön alenemista. Tällainen myrkytystila on selkeästi hengenvaarallinen ja voi johtaa hoitamatta kuolemaan

Lääkkeet on täytynyt antaa ulkopuolinen henkilö, koska Seija Vihma ei itse ole niitä sairautensa vuoksi voinut ottaa.

Esitutkinnassa on selvinnyt, että perushoitaja Aino Nykopp on hoitanut Seija

Vihmaa hänen kotonaan tapahtumapäivänä kello 13:30 - 15:15 ja tullut uudelleen iltakäynnille kello 22:30. Nykopp on soittanut hätäkeskukseen kello 22:49 ja kertonut Vihman tipahtaneen sängystä ja valittavan jalkaansa.

Todistajana kuulusteltu kotihoitaja Maritta Lehtonen kertoi, että eikä ollut mahdollista, että Vihma olisi pudonnut sängystään tai ottanut itse lääkkeitä.

Seija Vihma siirrettiin ambulanssilla Marian sairaalaan kello 23:55. Hän oli tullessaan syvästi tajuton, eikä reagoinut kovallekaan kivulle. Hänen Glasgown kooma-asteikolla lasketut pisteet olivat olleet 3, joka tarkoittaa syvää tajuttomuutta.

Seija Vihman tajuttomuus on kestänyt kaksi vuorokautta.

Esitutkinnassa ei ole tullut esille sellaisia seikkoja, että Vihman hallussa olevia lääkkeitä olisi kadonnut tai kulunut normaalia suurempia määriä.

Esitutkinnassa on selvinnyt että, Nykoppin hallussa on ollut vuosina 2005 ja 2008 bentsodiatsepiineja ja opiaatteja.

Seija Vihmalla on 25.10.2007 tapahtuneen epäillyn murhan yrityksen lisäksi ollut neljä muuta sairaalakäyntiä 20.2.2006, 1.3.2006, 21.1.2007 ja 17.9.2007, jolloin hänen yleistilansa on romahtanut. Vihma on viety ambulanssilla sairaalaan, myrkytysverinäytteitä ei näillä tutkimuskerroilla ole otettu. Perushoitaja Aino Nykopp on kyseisinä päivinä tai niitä edeltävänä päivänä käynyt kotikäynnillä Seija Vihman luona ja on syytä epäillä hänen tuolloinkin antaneen Seija Vihmalle merkittäviä määriä lääkeaineita.

Terveydenhuollon ammattihenkilönä on perushoitaja Aino Nykopp ollut tietoinen edellä mainittujen lääkeaineiden hengenvaarallisuudesta vaikeasti perussairaalle 75-vuotiaalle Seija Vihmalle.

Esitutkinnassa esille tulleiden seikkojen perusteella on syytä epäillä, että Aino Nykopp on syyllistynyt Seija Vihman murhan yritykseen antamalla hänelle bentsodiatsepiineja ja opiaatteja sisältäviä lääkeaineita.

Poistettu
SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 24 k.

JOHDANTO

Esitutkintapöytäkirjaan 8010/R/130918/09
Murhan yritys

Tutkittaessa rikosilmoituksessa 8010/R/120728/09 mainittua 14.3.2009 tapahtunutta murhan yritystä, jossa epäillään terveydenhuollon ammattihenkilön, perushoitaja Aino Nykoppin myrkyttäneen lääkeaineilla hoitamansa 80-vuotiaan vanhuksen, eläkkeellä olleen englanninkielen lehtorin Salme Seamanin ilmeni, että Nykopp on yksityisen työsuhteensa lisäksi tehnyt työtä perushoitajana Vanhustyön Keskusliitolle.

SEIJA VIHMAN TAPAUS ESITUTKINTAAN

Aino Nykopp tuomittiin varkaudesta keväällä 2009, anastettuaan Seija Vihman koruja 1.8.–1.11.2008 välisenä aikana. Esitutkinnassa oli selvitetty, että Nykopp oli toiminut Vihman kotihoitajana, ennen kuin Vihma muutti nykyiseen asuinpaikkansa Riistavuoren vanhustenkeskukseen. Nykoppilta takavarikoiduista koruista Vihman omaisuutta olivat, mm. smaragdisormus ja Vihman vihkisormus.
Tutkintailmoitus: varkaus, 6070/R/187330/08 on liitteenä nro 2.

Riistavuoren vanhustenkeskuksen johtaja Marja Hinttala otti yhteyttä Helsingin väkivaltarikosyksikköön huhtikuussa 2009, kun hän oli julkisuuden kautta tullut tietoiseksi vanhuksiin kohdistuneista myrkytyksistä, joita tutkittiin väkivaltarikosyksikössä ja joista epäiltynä oli helsinkiläinen perushoitaja. Hinttala oletti, että heidän asiakkaansa Seija Vihman myrkytystapauksiin vuonna 2007 mahdollisesti liittyvä Aino Nykopp olisi sama henkilö, kuin poliisin tutkinnassa oleva rikoksesta epäilty nainen.

SEIJA VIHMA

Seija Vihma on vuonna 2007 ollut 75-vuotias. Hän on koulutukseltaan filosofian maisteri ja on toiminut englannin kielen lehtorina. Vihma on täysin oikeustoimikelpoinen ja kykenevä hoitamaan asioitaan. Vanhustyön keskusliiton kautta Seija Vihman kotona kävi, avustaja vuodesta 2002. Vihma ei kuntoutunut niin, että olisi päässyt kotiinsa asumaan, 25.10.2007 todetun lääkeaineintoksikaation jälkeen.

RIKOKSESTA EPÄILLYN AINO NYKOPPIN TYÖSUHDE VANHUSTYÖN KESKUSLIITOSSA

Vanhustyön Keskusliitosta saatujen tietojen mukaan Aino Nykoppin työsuhde perushoitajana alkoi 1.10.2005 ja päättyi 25.6.2008.

poistettu
SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 20 k.

PERUSHOITAJA AINO NYKOPPIN KOULUTUS

Suoritettujen tarkastusten mukaan Aino Nykopp on terveydenhuollon ammattilainen. Hän on 20.12.1985 suorittanut apuhoitajan tutkinnon Helsingin sairaanhoito-opistossa, minkä jälkeen hän on toiminut useita vuosia perushoitajana mm. Meilahden sairaalassa, missä on saanut työn ohessa täydennyskoulutusta. Hän on suorittanut mm. vuonna 2005 HUSLAB - näytteenottaja kurssin.

NYKOPPIN TOIMENKUVA

Seija Vihma kertoi, että Nykoppin toimenkuvaan oli kuulunut hänen nostaminen ja sänkyyn laittaminen sekä päivittäinen ulkoiluttaminen, jos sää sen salli. Nykopp oli välillä laittanut hänelle jogurttia ja lämmittänyt ruoan mikrossa. Aino Nykoppilla on ollut avaimet Seija Vihman asuntoon Kylätielle.

Aino Nykopp kertoi, että Vihman luona käytiin kolme kertaa päivässä. Nykoppin käynti oli Vihmalle päivän viimeinen, tämän jälkeen hänellä oli vielä muita asiakkaita.

VIHMA ON JOUTUNUT 5 KRT SAIRAALAAN ALENTUNEEN TAJUNNANTASON JA YLEISKUNNON ROMAHTAMISEN TAKIA:

20.2.2006
1.3.2006
21.1.2007
17.9.2007
25.10.2007

Kyseisinä päivinä Seija Vihma on kuljetettu ambulanssilla sairaalaan, kun hänen oireena ovat olleet mm. edellä mainittuja oireita: puuromainen puhe, reagoimattomuus puhutteluun, kuorsaava hengitys, oksentelu, väsymys.

Kaikissa tapauksissa Aino Nykopp on, joko soittanut ambulanssin tai on ollut Seija Vihman luona kotikäynnillä edellisenä iltana. Jos aamuhoitaja on löytänyt Vihman huonokuntoisena, yleistila romahtaneena.

Viimeisellä sairaalakäynnillä 25.10.2007 Seija Vihmalta otettiin virtsan huumeseula, jonka tuloksena hänellä todettiin myrkytysmäärät bentsodiatsepiineja ja opiaatteja. **Sairaalan epikriisit hoitojaksolta 26.10. - 2.11.2007 ovat liitteenä nro 6.**
(s. 13, 30.10.2007, väliarvio; Vanhanen ja Pajari)

25.10.2007

22:30

TYÖSELOSTE KOTIPALVELUSTA

VTKL-Palvelut Oy:n työseloste-lomakkeelle Aino Nykopp on merkinnyt työaikansa 25.10.2007 kello: 13:30 - 15:15 ja 22:30 - 0:45.
Vanhustyön keskusliiton kautta saadun tiedon mukaan Aino Nykopp ei ole ollut asiakaskäynnillä 25.10.2007 Seija Vihman käynnin jälkeen. Nykopp oli ollut Vihman luona klo 22:30 alkaen 2h 25min. Kyseinen käynti on ollut Nykoppin viimeinen laskutettu siltä illalta.
Vanhustyön keskusliiton työseloste Aino Nykoppin työvuoroista 22.10. – 25.10.2007 Seija Vihman luona on liitteenä nro 3.

Vanhustyön keskusliiton asiakkailla on kotonaan nk. asiakaskansio, johon hoitajat merkitsevät seurantamerkintöjä asiakkaasta ja palvelusta. Seija Vihman asiakaskansiota vuodelta 2007 ei ole esitutkinnassa löydetty, sitä ei ole palautettu Vanhustyön keskusliittoon, eikä sitä ole Seija Vihmalla itsellään.

22:49

HÄTÄKESKUKSEEN SOITTO

Tehtyjen tarkistusten perusteella Aino Nykopp on soittanut ambulanssin Seija Vihman asuntoon 25.10.2007 klo 22:49.

Nykopp kertoi hätäkeskukseen mm. seuraavaa:
”Sairaanhoitaja Aino Nykopp iltaa”
”Iltakäynnille tulin tänne, niin rouva oli tipahtanut sängystä…”
”Oikea polvi -oudossa asennossa - vasemman jalan alla - valittaa sitä kovasti”
”Lähdin iltapäivällä, vähän vaille neljä ja silloin hän jäi sänkyyn kattomaan tv:tä”
Litteroitu hätäkeskusnauha 25.10.2007 kello 22:49 on liitteenä nro 4
CD-tallenne hätäkeskuspuhelusta 25.10.2007 on liitteenä 31.

23:05

poistettava
SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 36 k.

23:55

MARIAN SAIRAALA

Geriatriaan erikoistuva lääkäri Markku Luukkanen kertoi kuulustelussaan mm. seuraavaa:
Luukkanen oli toiminut 25.–26.10.2007 välisenä yönä päivystävänä lääkärinä Marian sairaalan sisätautien päivystyspoliklinikalla. Seija Vihma oli tuotu sinne ambulanssilla kello 23:55. Potilas oli tullessaan syvästi tajuton, eikä reagoinut kovallekaan kivulle. Hänen Glasgown kooma-asteikolla lasketut pisteet olivat 3, joka tarkoittaa syvää tajuttomuutta.

poistetaan
SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 2k. k.

Potilaan hoitoa oli jatkettu osastolla, jonne oli saatu laboratoriokokeiden tulokset, joiden perusteella opiaatit ja bentsodiatsepiinit olivat plussalla. Potilaalle oli annettu Naloxoni -vastalääke opiaatteihin, ilman vastetta. Potilaalle annettiin myös Lanexat -vastalääke bentsodiatsepiineihin, myöskään sillä ei ollut vastetta.
Sairaala-asiakirjoista ilmenee, että Seija Vihman tajuttomuus on kestänyt kaksi vuorokautta.
Lääkäri Luukkanen toteaa, että tajuttomuus on johtunut lääkeaineintoksikaatiosta. Muut tajuttomuuden syyt on poissuljettu sairaalassa tehdyissä tutkimuksissa ja laboratoriokokeissa todettiin selvästi bentsodiatsepiinit ja opiaatit positiivisina.
Marian sairaalan epikriisit (sisätaudit ja radiologia tiivistelmät) hoitojaksolta 26.10. – 2.11.2007 ovat liitteenä nro 6.

poistetaan
SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 2k. k.

Päivittäisessä hoitosuunnitelmassa 26.10. on mm. seuraavia merkintöjä:
"opiaatit +, bentso+. Omaiselle ilmoitettu sairaalassa olosta (Terttu Patama -serkun vaimo). Ei reagoi mihinkään.

"Myrkkyveret talteen" Myrkkyveristä ei kuitenkaan kukaan sairaalalääkäri ole pyytänyt määrittämään myrkkytutkimuksia.
Päivittäiset hoitosuunnitelmat 26.10.–2.11.2007 ovat liitteenä nro 9.

29.10.2007 sairaalalääkäri Aija Vanhanen on tekstissään kirjoittanut mm. "Pyritään selvittämään syytä siihen, miksi potilas jo kolmannen kerran epäselvän tajunnantason laskun takia joutunut hoitoon."
30.10.2007 väliarviossa sairaalalääkäri Aija Vanhanen ja apulaisylilääkäri Risto Pajari ovat tekstissään kirjoittaneet mm. "

31.10.2007 sairaalalääkäri Vanhanen on tekstissään kirjoittanut mm. "Potilas löytynyt lattialta, johon hoitajan arvion mukaan joko pudonnut tai kaatunut, ei vaikuttanut liukuneen lattialle ja tämä erikoista siksi, että potilas ei yleensä siis sängyssä liiku lainkaan"
1.11.2007 sairaalalääkäri Vanhanen ja apulaisylilääkäri Pajari ovat väliarviossaan kirjoittaneet mm.:

ɔi."

Marian sairaalan epikriisit (sisätaudit ja radiologia tiivistelmät) hoitojaksolta 26.10. – 2.11.2007 ovat liitteenä nro 6.

SEIJA VIHMAN LÄÄKITYS

poistettu
SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k.

Marian sairaalan epikriisit (sisätaudit ja radiologia tiivistelmät) hoitojaksolta 26.10. – 2.11.2007 ovat liitteenä nro 6.

Seija Vihma kertoi kuulustelussaan, että hän ei pysty muistamaan, mitä lääkkeitä hän syö 1. Riistavuoren vanhustenkeskuksessa olo aikana Nykopp ei ole hoitanut Vihman lääkitystä. Kun Vihma asui vielä kotonaan, Nykopp oli antanut hänelle lääkkeitä.
Hänellä itsellään ei ole ollut minkäänlaista mahdollisuutta ottaa lääkkeitä, koska hänen hallussaan ei ole ollut mitään lääkeaineita, eikä hän ole koskaan lääkkeitä varastoinut. 2007 Vihman lääkitykseen eivät kuuluneet bentsodiatsepiinit ja opiaatit.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 24 k.

Lokakuussa 2007 Vihma sairasti ainoastaan

poistettu
SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 3 k.

KUULUSTELUISTA

Seija Vihmalla ei ole mitään tietoa olosuhteista ennen sairaalan joutumista.
Vihma ei ole liikkunut lainkaan vuoteessaan. Hän ei ole kääntänyt itseään eikä siirroissa ole lainkaan ponnistanut jaloillaan.
Nykopp oli kertonut ambulanssimiehistölle, että Vihma on siirtynyt sairaalasängyltään lattialle makaamaan.

poistettu
SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 2 k.

1. Nykopp kävi iltakäynnillään kello 18–19.
Hän piti hyvin outona sitä, että Nykopp oli ollut hänen luonaan 25.10.2007 kello 23.
Vihman mukaan Nykopp ei koskaan ole ollut hänen luonaan näin myöhään. Vihma sanoi, että Nykopp on varmasti odottanut, että tapahtuuko jotain ja soittanut sitten hätäkeskukseen.

Aino Nykopp kertoi löytäneensä Vihman makuuhuoneestaan sängyn vierestä. Vihma oli kertonut pudonneensa sängystä, yrittäessään nousta vessaan. Vihmalla oli ollut käytössään sairaalasänky, jonka huoneen puoleinen sivu oli vapaa ja toisella puolella

kaide, josta saattoi ottaa tukea. Vihma oli maannut lattialla osaksi kyljellään ja osaksi selällään ja hänen jalkansa olivat oudossa asennossa. Nykopp oli, soittanut ambulanssin. Hätäkeskuksesta oli annettu ohje, ettei potilasta saa siirtää. Vihma oli sanonut, että hänen lonkkaansa sattuu. Ambulanssimiesten kyselyihin Vihma oli kertonut tipahtaneensa sängyltä ja pyytänyt päästä ylös. Vihma oli valittanut kipujaan. Vihmalle oli Nykoppin mukaan laitettu ilmakipsi tukemaan lantiota. Nykopp ei ollut mennyt Vihman mukana sairaalaan, sillä hänellä oli ollut vielä muita asiakkaita käymättä. Nykopp kertoi tavoitelleen Vihman pikkuserkkua tuloksetta ja jätti hänelle viestin tapahtuneesta. Nykopp muistaa tapauksen hyvin, sillä tämän jälkeen Vihma ei enää koskaan tullut asumaan kotiinsa.

Terttu Pataman mielestä outoa oli ollut se, että Nykoppin iltakäynti aika oli ollut 20-21 ja nyt Nykopp oli löytänyt Vihman tajuttomana ja toimittanut Marian sairaalaan kello 24 aikaan. Kun Patama oli asiaa kysynyt Nykoppilta, oli hän vastannut, että "kyllähän niissä kestää", matka oli ollut vain Etelä-Haagasta Marian sairaalaan.

poistettu
SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 24 k.

Patamän mielestä Aino Nykoppin rikosepäily ei ole lainkaan yllättävä. Hän ei ole Nykoppiin luottanut.

Maritta Lehtonen sanoi, että ei ole mitenkään mahdollista, että

YLILÄÄKÄRI KAARLO HOPUN ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Johtopäätöksissä ylilääkäri Kaarlo Hoppu lausuu mm. seuraavaa Seija Vihman myrkytyksen 25.10.2007 vaikeusasteesta:
"Potilaan tärkeimmät oireet sopivat myrkytyksen aiheuttamiksi. Oireet ja niiden kulku sopivat myös hyvin keskushermostoa lamaavan aineen aiheuttamasta myrkytyksestä johtuviksi ja että myrkytyksen aiheuttaneen aineen / aineiden pitoisuus elimistössä saavutti huippunsa ensihoidon paikalle saapumisen jälkeen. Potilaan virtsan huumeseulonnassa löytyi viitteitä siitä, että hänen elimistössään olisi ollut bentsodiatsepiineja ja opiaatteja. Seulontanäyte tutkitaan menetelmällä, joka antaa vain laadullisen tuloksen tietyistä lääkeaine- / huumeryhmistä, mutta sen perusteella ei

voida tarkasti sanoa, mitä aineita henkilön elimistössä on ollut eikä sulkea pois aineita, jotka eivät näy seulassa.

1. Huumeseulontanäytteen perusteella ei voida vetää johtopäätöksiä aineiden annoksista. Se, että potilaan tila ei kohentunut, kun hänelle annettiin opiaattien ja bentsodiatsepiinien vastalääkettä. Puhuu sen puolesta, että tajuttomuuden syynä ei ollut yksin bentsodiatsepiini tai opiaatti, vaan kysymyksessä oli sekamyrkytys, jossa on voinut olla niiden lisäksi ja jopa tärkeimpänä aineena jokin muu aine kuin bentsodiatsepiini tai opiaatti."
"Myrkytys, jota jo sairaalassa pidettiin oireiden syynä, sopii siis hyvin selittämään tapahtuman, vaikka aiheuttaja-aine ei ole tiedossa, erityisesti koska muuta selitystä oireille ei sairaalatutkimuksissa löytynyt, eikä ilmeisesti myöhemminkään ole tullut ilmi. Myrkytyksen vaikeusaste oli Poison Severity Score -asteikolla vakava: potilas syvästi tajuton eikä reagoinut kivulle, lisäksi hänellä oli hengitysvaje, johon tarvittiin hapen antoa ja toistuvasti hengitysteiden imemistä."
Kaarlo Hopun asiantuntijalausunto on liitteenä nro 10.

HUUMESEULONTANÄYTTEEN JOHTOPÄÄTÖKSET AINEIDEN MÄÄRÄSTÄ

Kuten ylilääkäri Kaarlo Hoppu mainitsee lausunnossaan: "huumeseulontanäytteen perusteella ei voida vetää johtopäätöksiä aineiden annoksista". Hoppu on määrittänyt huumeseulonnan olevan testi myrkytyksen toteamiseksi eli tarkoitus sillä ei ole määritellä syökö potilas esim. bentsodiatsepiini- tai opiaattilääkkeitä. Tarkoitus on siis kliinisesti päivystyspoliklinikalla määritellä se onko potilaan romahtaneen yleistilan tai tajunnan laskun syynä lääkeainemyrkytys.

HUUMESEULAN REAGOINTI BENTSODIATSEPIINIEN KALTAISIIN LÄÄKEAINEISIIN

Esitutkinnassa esitettiin kysymys siitä, tuleeko huumeseulonnassa bentsodiatsepiinit positiiviseksi, jos potilaan kehossa on myrkytysmäärät bentsodiatsepiinien kaltaisia lääkeaineita. Bentsodiatsepiinien kaltaisia lääkeaineita ovat mm. tsolpideemi (esim. Stilnoct), tsaleploni (esim. Sonata) ja tsopikloni (esim. Imovane ja Zopinox)
Professori Neuvonen HUS-labista otti yhteyttä laitevalmistaja Rocheen, josta vastattiin, että positiivinen tulos tulee ainoastaan bantsodiatsepiinimyrkytyksestä.

BENTSODIATSEPIINIEN HAITTAVAIKUTUKSET VANHUKSIIN

Yleisesti lääketieteellisessä kirjallisuudessa on kannanottoja siitä, että vanhukset ovat erityisen herkkiä bentsodiatsepiinien vaikutuksille ja haittavaikutuksille.

Bentsodiatsepiinit lisäävät muiden rauhoittavasti vaikuttavien lääkkeiden tehoa, mukaan lukien opiaattien.
Epäsuotuisina vaikutuksina vanhuksiin on mainittu esim., että vanhukset ovat herkempiä kuin nuoret bentsodiatsepiinien keskushermostoa lamaaville vaikutuksille. Bentsodiatsepiineja tulisi voida välttää aina kun mahdollista ne voivat aiheuttaa vanhuksissa sekavuutta, vaeltelua öisin, amnesiaa, tasapainon menetystä,

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k.

krapulavaikutuksen ja pseudodementiaa. Vanhuksien kasvanut herkkyys bentsodiatsepiineille johtuu osittain siitä, että he metaboloivat lääkkeitä tehottomammin kuin nuoremmat. Niinpä lääkkeen vaikutus kestää kauemmin ja lääkkeen kumuloitumista esiintyy herkästi säännöllisessä käytössä. Kuitenkin jopa samoilla pitoisuuksilla veressä, on bentsodiatsepiinien lamaava vaikutus suurempi vanhuksiin.
Lähteenä on käytetty Professori C. Heather Ashtonin, alkuperäistä tekstiä, jonka on kääntänyt Ari Tiensuu 2002–2003; Bentsodiatsepiinit - kuinka ne toimivat ja kuinka vierottaa

PROFESSORI ERKKI VUOREN ASIANTUNTIJALAUSUNTO BENTSODIATSEPIINEISTA, NIIDEN VAIKUTUKSISTA JA HENGENVAARALLISUUDESTA

Professori Erkki Vuori kirjaa mm. seuraavaa:
"Yhteisen vaikutuskohdan johdosta kaikkien bentsodiatsepiinien aiheuttamat haittavaikutukset ovat yhteisiä koko ryhmälle. Haittavaikutuksia ovat uneliaisuus, sekavuus, verenpaineen aleneminen, lihasheikkous, hengityslama, ruumiinlämmön aleneminen ja muistamiseen liittyvät häiriöt."
"Vanhukset ovat bentsodiatsepiinien käytön suhteen erityisryhmä. Martindalen (2007) mukaan vanhukset voivat olla erityisen herkkiä jo yksittäisille terapeuttisille bentsodiatsepiiniannoksille."
"Selkeä yliannos mitä tahansa bentsodiatsepiiniryhmän lääkeainetta aiheuttaa keskushermoston lamautumistilan ja tajunnan tason äkillisen laskun. Naikka syvä tajuttomuus ja elämää ylläpiutävien elintoimintojen lamaantuminen on mahdollista, on myrkytyspotilas kuitenkin usein syvässä unta muistuttavassa tilassa, josta potilas on ajoittain herätettävissä. Erityisen suuri myrkytyksen vaara liittyy kuitenkin vanhuksille annettuihin suuriin kerta-annoksiin."
"Bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineet aiheuttavat Suomessa vuosittain useita myrkytyskuolemia. Näissä kuolemissa on tyypillisesti samanaikaisesti nautittu alkoholia ja / tai muita lääkkeitä. Oikeuskemian osaston tilastoissa on vuosilta 2004 - 2008 myös sellaisia myrkytyskuolemia, joissa on löydetty pelkästään bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineita."
"Yhteenvetona edellisestä esitän kantanani, että yhden tai useamman bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineen normaalin iän mukaisen hoito-annoksen selvästi ylittävän kerta-annoksen antaminen bentsodiatsepiineihin tottumattomalle huonokuntoiselle vanhukselle aiheuttaa uhrin keskushermoston lamaantumisen kautta kunnon äkillisen romahtamisen, tajunnan tason laskun sekä huonontaa potilaan hengitysfunktiota, aiheuttaa verenpaineen alenemista ja ruumiinlämmön alenemista. Tällainen myrkytystila on selkeästi hengenvaarallinen ja voi johtaa hoitamatta kuolemaan."
"Kaikki bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineet vaativat reseptilääkkeinä lääkärin antaman lääkemääräyksen, jossa on yksilölliset annosteluohjeet, joista hoitohenkilökunta ei saa poiketa."
Professori Erkki Vuoren asiantuntijalausunto on liitteenä nro 11.

HELSINGIN KAUPUNGIN TERVEYSKESKUKSEN YLILÄÄKÄRI MERJA ISO-AHON LÄÄKÄRINLAUSUNTO

Viimeisimmästä jatkohoitojaksosta, joka alkoi 25.10.2007 tapahtuneen kohtauksen jälkeen, ylilääkäri Iso-Aho lausuu seuraavaa:
"Tuolloin 25.10. oli löydetty kotoa reagoimattomana, kuorsaavana. Mariassa ei edes kovaan kipuun reagoinut, raajat olivat veltot, väliin oli selkeitä hengityskatkoja. Vasta 29.10. vointi ja tajunnantaso korjaantuivat "itsestään". Mariassa todettiin virtsan huumeseulassa positiiviset bentsodiatsepiinit ja opiaatit, opiaattikipulääkkeistä ei ollut mainintaa edellisellä sairaalajaksolla."
Ylilääkäri Merja Iso-Ahon lääkärinlausunto on liitteenä nro 12

OY DEXTRA AB:n YLEISLÄÄKETIETEEN ERIKOISLÄÄKÄRI EERO SALOSEN LÄÄKÄRINLAUSUNTO

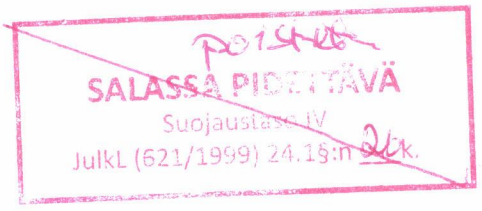

Lääkäri Eero Salosen lääkärinlausunto liitteineen: Vihman asiakasmerkinnöistä vuosilta 2001 – 2006 ja palkkiolaskuineen on liitteenä nro 13.

Seija Vihmalla on 25.10.2007 tapahtuneen määrittelemättömän alentuneen tajunnantason tilan lisäksi ollut neljä muuta sairaalakäyntiä (20.2.2006, 1.3.2006, 21.1.2007 ja 17.9.2007), jolloin hänen yleistilansa on romahtanut. Vihma on viety ambulanssilla sairaalaan, myrkytysverinäytteitä ei ole otettu. Perushoitaja Aino Nykopp on kyseisinä päivinä tai niitä edeltävänä päivänä käynyt kotikäynnillä Seija Vihman luona.

20.2.2006

TYÖSELOSTE KOTIPALVELUSTA

VTKL-Palvelut Oy:n työseloste-lomakkeelle Aino Nykopp on merkinnyt työaikansa Seija Vihman luona 20.2.2006 kello 18–20:30.
Vanhustyön keskusliiton työseloste työvuorosta 20.2.2006 on liitteenä nro 14.

Koko sivu

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 ja 26 k

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
Julkl. (621/1999) 24.1§:n

1.3.2006

TYÖSELOSTE KOTIPALVELUSTA

VTKL-Palvelut Oy:n työseloste-lomakkeelle Aino Nykopp on merkinnyt työaikansa Seija Vihman luona 28.2.2006 (seuraava päivä on 1.3.) kello 18–19:30.
1.3.2006 kello 8:55–10:55, paikalla on ollut Mariitta Lehtonen, hän on lähettänyt Seija Vihman Marian sairaalaan.
Vanhustyön keskusliiton työseloste 27.2. – 1.3.2006 ovat liitteenä nro 18.

Ylilääkäri Merja Iso-Ahon lääkärinlausunto on liitteenä nro 12.

21.1.2007

TYÖSELOSTE KOTIPALVELUSTA

VTKL-Palvelut Oy:n työseloste-lomakkeelle Aino Nykopp on merkinnyt työaikansa Seija Vihman luona 21.1.2007 kello 14:00 - 16:15. Edellisenä päivänä 20.1.2007 hän on ollut Vihman luona kello 20:25–21:45.
Vanhustyön keskusliiton työseloste 17. – 21.1.2007 on liitteenä nro 22.

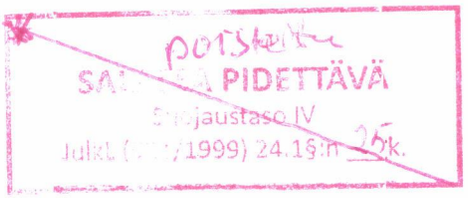

17.9.2007

TYÖSELOSTE KOTIPALVELUSTA

VTKL-Palvelut Oy:n työseloste-lomakkeelle Aino Nykopp on merkinnyt työaikansa Seija Vihman luona 16.9.2007 seuraavasti: 21:45 - 22:30.
Aamulla 17.9.2007 Seija Vihman luokse on tullut kotiavustaja Leena Salo, joka on, soittanut ambulanssin.
Vanhustyön keskusliiton työseloste 16. – 17.9.2007on liitteenä nro 24.

Koko sivu

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k

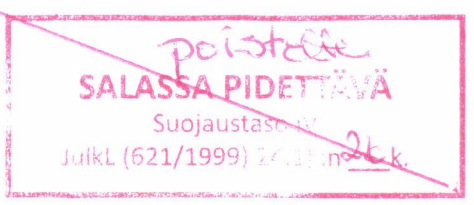

VIHMA PITI NYKOPPISTA

Vihma on pitänyt Aino Nykoppia hyvin ystävällisenä ja taitavana hoitajana.

Patama kertoi, että Nykoppista tuli yllättäen henkilö, keneen Seija Vihma ihastui ihan hirveästi.

Maritta Lehtonen kertoi yllättyneensä, kuinka nopeasti Seija Vihma oli mieltynyt Aino Nykoppiin. Vihma oli pitänyt Nykoppista hyvin paljon ja puolsi hänen tekemisiään.

VIHMAN KUNTO LASKI, KUN NYKOPP TULI KUVIOIHIN RIISTAVUORESSA

Terttu Pataman mukaan Seija Vihma oli siirretty heinäkuussa Laakson sairaalan pitkältä hoitojaksolta Riistavuoren vanhustenkeskukseen. Aino Nykopp oli tullut häntä hoitamaan elokuussa 2008. Hoitokokouksessa 3.10.2008 oli tullut esille, että Seijan terveydentila oli laskenut ja silloin Nykopp oli hoitanut häntä noin kuukauden ajan.
Patama oli kirjoittanut muistiinpanon 8.10.2008: "Seija selväjärkinen, terävä. Ainoa ei ole näkynyt." Pataman mielestä oli mielenkiintoista, että kun Nykopp ei ollut tavannut Vihmaa, niin muutamassa päivässä hänestä oli tullut napakka ja selkeä.

Maritta Lehtonen sanoi, että Seija Vihma on ollut hyvin järjissään aina. Loppuvaiheessa hän oli ollut kotona tokkurainen. Tavatessaan hänet Riistavuoren vanhustenkeskuksessa on Seija Vihma ollut Lehtosen mielestä kokonaisuutena selkeämpi.

HOITOKOKOKOUS RIISTAVUOREN VANHUSTENKESKUKSESSA

Hoitokokouksessa tuotiin esille, että Nykopp ei ole sairaanhoitaja vaan apuhoitaja. Nykopp ei ollut asiaa mitenkään Vihmalle kommentoinut, eikä Vihma ole häntä kokouksen jälkeen koskaan tavannut.

Hinttala kertoi, että hoitokokouksen jälkeen Vihman sukulaiset sarjoittivat hänen asuntonsa lukot uudelleen ja Hinttala oli ilmoittanut, ettei Nykopp enää saa hoitaa Vihmaa.
Riistavuoren vanhustenkeskuksen johtaja Hinttalan luovuttamat hoitotyön yhteenveto + arviointi - lomakkeet: 27.8.2008 ja 8.10.2008, ovat liitteenä nro 28.

AINO NYKOPILLA ON OLLUT HALLUSSAAN BENTSODIATSEPIINEJA

Esitutkinnassa on selvinnyt että, Nykoppilla on ollut hallussaan useiden vuosien ajan huomattavia määriä bentsodiatsepiineja. Tablettien määrä on laskettu esitutkinnassa perustuen takavarikkopöytäkirjojen kirjauksiin.

Nykoppin hallusta on takavarikoitu mm. 1630 tablettia bentsodiatsepiineja 11.7.2005. Lääkkeet, joihin Nykoppilla oli, osoittaa reseptit luovutettiin hänelle takaisin.
Tutkintailmoitus ja takavarikkopöytäkirja 6070/R/127632/05 liitteenä nro 29.

Nykoppin hallusta takavarikoitiin mm. 1206 tablettia bentsodiatsepiineja 15.10.2008.
Esitutkintapöytäkirja; huumausainerikos 15.10.2008, 6070/R/176201/08 on liitteenä nro 22.

Tutkittaessa ilmoituksessa 8010/R/120728/09 mainittua huumausainerikosta, vastasi Nykopp kuulustelukertomuksessaan 18.11.2009 kysymykseen hallussaan 13.6.2009 olleista lääkkeistä mm. bentsodiatsepiineista seuraavaa:
"Minulla on ollut edellä mainittuja lääkkeitä hallussani reseptillä ainakin kaksikymmentä vuotta. Vanhat lääkkeet ovat jääneet haltuuni, koska en ole niitä syönyt. Olen pyrkinyt käyttämään mahdollisimman vähän lääkkeitä."

poistettu
SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 20 k.

VIHMAN RANGAISTUSVAATIMUS JA YKSITYISOIKEUDELLISET VAHINGONKORVAUSVAATIMUKSET

Seija Vihma uskoo, että Aino Nykoppin tekemät murhan yritykset ovat totta. Laboratoriokokeiden perusteella hänen kehossaan on ollut lääkeaineita, jotka eivät hänen lääkelistalleen kuulu. Kenelläkään muulla kuin Aino Nykoppilla ei ole ollut myrkyttämiseen mahdollisuutta. Iltakäynnillään Aino Nykopp oli antanut hänelle lääkkeet ja tarjonnut ruoan.

Vihmalla ei ole mitään tietoa Nykoppin tekojen tarkoituksista. Heillä ei ole ollut mitään erimielisyyksiä. Nykopp on ollut hyvin luonteva käytökseltään.

poistettu
SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 2 kk.

ESITUTKINNAN JOHTOPÄÄTÖKSET

Asiassa suoritetuista kuulusteluista ja hankituista asiakirjoista sekä lausunnoista ilmenee, että Seija Vihman elimistöstä on 26.10.2007 löytynyt merkittäviä lääkeainepitoisuuksia bentsodiatsepiinia ja opiaatteja sisältäviä lääkkeitä.

Nämä lääkeaineet ovat aiheuttaneet lääkeainemyrkytyksen ja näin elimistön toimintaa yleisesti heikentäneenä aiheuttaneet Seija Vihman syvän tajuttomuuden, hengitysvajeen ja yleistilan romahtamisen. Myrkytyksen vaikeusaste on ollut Poison Severity Score -asteikolla vakava: potilas syvästi tajuton.

Professori Erkki Vuoren mukaan yhden tai useamman bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineen normaalin iän mukaisen hoito-annoksen selvästi ylittävän kerta-annoksen antaminen bentsodiatsepiineihin tottumattomalle huonokuntoiselle vanhukselle aiheuttaa uhrin keskushermoston lamaantumisen kautta kunnon äkillisen romahtamisen, tajunnan tason laskun sekä huonontaa potilaan hengitysfunktiota, aiheuttaa verenpaineen alenemista ja ruumiinlämmön alenemista. Tällainen myrkytystila on selkeästi hengenvaarallinen ja voi johtaa hoitamatta kuolemaan

Lääkkeet on täytynyt antaa ulkopuolinen henkilö, koska Seija Vihma ei itse ole niitä sairautensa vuoksi voinut ottaa.

Esitutkinnassa on selvinnyt, että perushoitaja Aino Nykopp on hoitanut Seija Vihmaa hänen kotonaan tapahtumapäivänä kello 13:30 - 15:15 ja tullut uudelleen iltakäynnille kello 22:30. Nykopp on soittanut hätäkeskukseen kello 22:49 ja kertonut Vihman tipahtaneen sängystä ja valittavan jalkaansa.

Todistajana kuulusteltu kotihoitaja Maritta Lehtonen kertoi, että Seija Vihma oli tapahtuma-aikaan täysin liikuntakyvytön, eikä ollut mahdollista, että Vihma olisi pudonnut sängystään tai ottanut itse lääkkeitä.

poistettu
SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 2 kk.

Esitutkinnassa ei ole tullut esille sellaisia seikkoja, että Vihman hallussa olevia lääkkeitä olisi kadonnut tai kulunut normaalia suurempia määriä.

Esitutkinnassa on selvinnyt että, Nykoppin hallussa on ollut vuosina 2005 ja 2008 bentsodiatsepiineja ja opiaatteja.

Seija Vihmalla on 25.10.2007 tapahtuneen epäillyn murhan yrityksen lisäksi ollut neljä muuta sairaalakäyntiä 20.2.2006, 1.3.2006, 21.1.2007 ja 17.9.2007, jolloin hänen yleistilansa on romahtanut. Vihma on viety ambulanssilla sairaalaan, myrkytysverinäytteitä ei näillä tutkimuskerroilla ole otettu. Perushoitaja Aino Nykopp on kyseisinä päivinä tai niitä edeltävänä päivänä käynyt kotikäynnillä Seija Vihman luona ja on syytä epäillä hänen tuolloinkin antaneen Seija Vihmalle merkittäviä määriä lääkeaineita.

Terveydenhuollon ammattihenkilönä on perushoitaja Aino Nykopp ollut tietoinen edellä mainittujen lääkeaineiden hengenvaarallisuudesta vaikeasti perussairaalle 75-vuotiaalle Seija Vihmalle.

Esitutkinnassa esille tulleiden seikkojen perusteella on syytä epäillä, että Aino Nykopp on syyllistynyt Seija Vihman murhan yritykseen antamalla hänelle bentsodiatsepiineja ja opiaatteja sisältäviä lääkeaineita.

poistettu
SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 20 k.